

Lomailu kuuluu kaikille

Mitä sä teet kesällä, lapset kysyvät toisiltaan loman lähestyessä. Yksi lähtee kaupunkilomalle, toinen mökille, kolmas mummolaan. Ja sitten ovat ne, jotka eivät pääse minnekään.

Hyvä loma lisää henkistä ja fyysistä hyvinvointia. EU:n köyhyystutkimuksen mukaan 900 000 suomalaisella ei ole mahdollisuutta kodin ulkopuoliseen lomaan.

– Jos perhe on köyhä, se heijastuu myös lasten elämään. Kodin ulkopuolinen loma kuuluu kuitenkin suomalaiseen perinteeseen, toiminnanjohtaja **Esa Kaskimo** Hyvinvointilomat ry:stä sanoo.

Lasten Kesä ry:n toiminnanjohtaja **Kaisa Ahtee** on samaa mieltä. Lastensuojelujärjestö Lasten Kesä järjestää leiritoimintaa ympäri vuoden, erityisesti loma-aikoina.

– Kun lapset palaavat syksyllä kouluun, kaikilla ei ole kerrottavaa ulkomaanmatkoista tai mummolareissuista, mutta kesäleiriltä kertyy muistoja.

Monessa perheessä vanhemmat ovat kesällä töissä ja lapsen tai nuoren kesä voi olla yksinäinen ja ahdistava, kun kaverit lähtevät kesälaitumille.

– Yksinäisyys ja tekemisen puute näkyvät leirihakemuksissa. Vanhemmat sanovat, että kotona lapsi vain pelaisi kännykällä tai tietokoneella.

Leirille hakeutuu myös lapsia, joilla ei ole ollut koulussa ystäviä tai joita on kiusattu.

– Moni on saanut leiriltä uusia ystäviä ja yhteyttä pidetään sen jälkeenkin.

LUONTOKOKEMUKSIA KAUPUNKILAISLAPSILLE

Lasten Kesän toiminta alkoi vuonna 1952, jolloin monet lapset olivat leirillä koko kesän. Alkujaan leirien yksi tavoite oli terveydellinen. Lapset esimerkiksi punnittiin kesän aluksi ja lopuksi.

Tänä päivänä tavoitteet ovat osin samoja, mutta niitä on päivitetty.

– Leirit ovat lyhempiä, mutta edelleen kaupunkilaislapsille halutaan tarjota esimerkiksi luontokokemuksia. Leirillä mennään metsään kävelemään, katsotaan ja ihmetellään kukkia, muurahaisia ja oravia, Kaisa Ahtee sanoo.

Lapselle leiri merkitsee itsenäistymistä ja uusia ystäviä. Vanhemmille se tuo suurta apua, kun tietää, että lapset ovat turvassa. Leiriaika voi olla ainoa aika, jolloin vanhemmat saavat hengähdystauon lastenhoidosta.

– On tärkeää saada perheille tauko jo ennen kuin vanhemmille tulee ongelmia jaksamisen kanssa. Leirien merkitys korostuu erityisesti perheissä, joiden lapset käyvät niillä vuodesta toiseen ja myös talvikaudella.

Kaisa Ahtee kertoo miettivänsä paljon sitä, miten tavoittaa ne perheet, joiden tilanne on kriittisin.

– Meille tulee paljon hakemuksia myös sosiaalityön kautta. Joku muu näkee, miten leirille olisi tarvetta.

Lasten Kesän leirit ovat avoimia kaikille, mutta leirimaksuun voi saada tukea sosiaalisin, terveydellisin ja taloudellisin perustein. Veikkaus tukee Lasten Kesän toimintaa. Leirikeskus sijaitsee Hauholla.

SOSIAALISIA LOMIA KOKO PERHEELLE

Lasten lisäksi myös koko perhe tarvitsee lomaa. Sosiaaliset lomat ovat osa suomalaisen hyvinvointivaltion kehitystä. Viisi järjestöä tarjoaa lomia perheille ja aikuisille, joilla ei olisi siihen muuten mahdollisuutta.

Hyvinvointilomat on niistä yksi. Sen taustalla on vanha Äitien lomahuolto -järjestö.

– Vaikka tätä työtä on tehty 60 vuotta, niin silti suuri osa suomalaisista ei tiedä toimintaa, Esa

Kaskimo sanoo.

Hän pohtii, miten varmistaa se, että ne, jotka lomaa eniten tarvitsisivat, saisivat siitä tiedon.

– Yritämme markkinoida lomiam kuntien sosiaalityöntekijöille, lastentarhoille peruskouluille. Tieto leviää myös Seurakuntien Diakoniatyön kautta.

Hieman yli puolet Hyvinvointilomien lomista on sellaisia, joille kuka tahansa Suomessa asuva perhe tai yksittäinen aikuinen voi hakea.

– Osan toteutamme erilaisten yhdistysten kanssa. On potilasyhdistyksiä, eläkeläisyhdistyksiä ja maahanmuuttajayhdistyksiä.

Erilaiset lapsiperheet ovat ykköskohderyhmä.

– Lomillamme käy paljon yhden huoltajan perheitä, koska monet yksinhuoltajat ovat köyhyysloukussa.

Noin viiden vuorokauden mittaiset täysihoitolomat myönnetään taloudellisin, terveydellisin ja sosiaalisin perustein. Omavastuuosuus vaihtelee 50 ja 125 euron väliltä. Loman kustannuksiin voi saada tukea sosiaalitoimen, seurakunnan tai muun tahon kautta.

Lomia järjestetään lomakodeissa, lomakeskuksissa, kylpylähotelleissa ja urheiluoopistoissa.

– Saamme noin 40 000 hakemusta vuodessa ja niistä noin 15 000 hyväksytään.

Veikkaus tulee sosiaalista lomatoimintaa.

– Kun Raha-automaattiyhdistys perustettiin, tämä oli ensimmäisiä, mitä Ray alkoi rahoittaa. On vaikea kuvitella, että nykyisessä yhteiskunnallisessa ja taloustilanteessa tällaiseen löytyisi valtion budjetista rahaa.

LOMALLA EI SUORITETA

Kaisa Ahteen mielestä hyvä loma on sellainen, jolla ei tarvitse suorittaa mitään.

– Ei tarvitse päteä ja saa olla oma itsensä. Se on vastapaino koulutyöskentelylle, jossa kaikkea mitataan ja pitää olla arvioitavana.

Esa Kaskimon mielestä hyvä loma on irtiotto arjesta.

– Virkistyy ja saa uusia ystäviä ja kokee elämyksiä, jotka antavat voimia loman jälkeiseen elämään.

Hyvinvointilomien lomalla on mielekästä tekemistä ja pääsee kokeilemaan uusia juttuja.

– Liikunta ja kuntoilu ovat osa lomaohjelmaa. Lapsiperhelomilla on pelejä ja leikkejä. Voi uida, kalastaa sienestää ja marjastaa. Metsäretkillä näkee lintuja ja eläimiä.

Lomilla on täysihoito ja kohteissa tarjotaan terveellistä ja monipuolista ruokaa.

– Tämä on erityisesti äideille tosi tärkeää. On myös lapsille hieno kokemus mennä syömään valmiiseen pöytään.

Onnistunut loma tekee hyvää myös perheen sisäisille ihmissuhteille.

Natasha Petrell
Kuvat: Lasten Kesä ry

Lue lisää

[Lasten Kesä](#)

[Hyvinvointilomat](#)

[Tuetut lomat](#)